

GIÁ BẢN	
DÔNG-FRANC	NGOẠI QUỐC
Một năm: 1.000	4.00
Mỗi tháng: 2.50	1.00
Mỗi tháng: 1.50	0.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thứ và mua báo gửi cho M. TRẦN
DINH-PHIEN, 41 đường quang
sắc riêng tên thương nghiệp trước.

Chủ-tịch: Ông: CHÂM
HƯƠNG - THÚC - KHÁNGĐịa chỉ: 104 Phan-Den-Qué
TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

TRẦN DỊNH-PHIEN

Địa chỉ: 104 Phan-Den-Qué

BẮC-KỲ

HÀ-NỘI

Số thu nhập của đường xe lửa trong ba tháng đầu năm 1928
Trong ba tháng đầu năm 1928 số thu nhập của các đường xe do chính phủ quản lý là 1 triệu 170 nghìn đồng, hơn ba tháng đầu năm ngoái là 107 nghìn đồng. Thế là tính theo km thì số thu nhập hóa được 10 phần trăm.

Số thu nhập của đường xe lửa Ván nam trong khoảng ấy là 1 triệu 190 nghìn đồng, kém khoảng ấy năm ngoái hết 230.000 đồng, tính theo km thì sót mất từ 25 phần trăm.

HAIPHONG

Phu sang Nouméa

Tàu Giả long, khởi hành hôm vua rời đi Nouméa, (kinh-dô xã Nouvelle-Calédonie, thường gọi là Tân-thế-giới) có chở 630 người eu-li sang làm việc tại bên ấy.

(D. P.)

NAM-KY

SAIGON

Phu tàu định công

Ông Trusch làm việc ở Công-ly nghề mỏ và sắt & Bắc-Kỳ đến Saigon do chuyến tàu Claude Chappé, đã xuống tàu Athos II sớm chủ nhật trước, viêng dã thue những phòng hàng nhanh cho ông và gia quyền trước rồi.

Ông ta sinh chuyện cái nhau với một người bồi Annam làm dưới tàu, sau có cả người chủ bồi và các bồi Annam khác can thiệp. Nhưng ông ta đã nhận lỗi nên chuyện đã êm.

Không ngờ sáng ngày thứ ba (29 Mai) khi nhỏ neo thi các bồi nói với chủ tàu rằng như người hành khách chửi người bạn họ hứa trước mà cùi ở dưới tàu thì họ sẽ không chịu làm việc. Hành lý ông Trusch đã bị đem lên bộ cả rồi.

Ông Lorenzi là chủ sở Hải-bộ thương thuyền mãi mà họ không nghe. Sau ông Trusch phải chịu lén bộ để cho tàu Athos khỏi chậm, nhưng cũng đã chấm mất một giờ rưỡi rồi ông sẽ lên tàu công ty Char-geurs Réunis sau. (Theo Impartial)

ĐỘC-GIÀ LUẬN-DÀM

BẢN VỀ HAI CHỮ GIÁO SƯ

Giáo sư! giáo sư! Hai chữ « giáo sư », ai đọc đến cũng có lòng quý báu, ai nghe đến cũng sầu lòng hâm mộ. Vì lẽ gì mà người ta quý báu ? Vì hai chữ « giáo sư » có ý nghĩa cao thượng. Vì có gì mà người ta hâm mộ ? Vì hai chữ « giáo sư » chiếm địa vị đặc biệt. Giáo sư nghĩa là gì ? Chắc độc giả ai cũng đồng thanh rằng : « giáo sư là người dạy con trẻ ».

Trên kia già đã nói giá trị hai chữ « giáo sư » là thế, nên địa vị các ông giáo cũng nhờ đó mà tăng cao, nghệ nghiệp các ông giáo cũng vì đó mà xuất sắc, thế thì bôn phật làm một người giáo-sư ở nước ta trong буди ban khai này có phải là nhỏ đâu? Thanh ôi ! Dân trí chưa được mở mang, phong tục chưa được chỉnh đốn, trâm cống nghinh nghiệp, thua kém người ta. Giai dì ở thành phố thì xu hướng về đường binh thức, & thôn quê thì một mực què

mùa, ủ ủ, cát cát, bão sao chịu vậy, biết gì là điều phải lẽ chàng ? Trong mấy năm nay Chính phủ lập trường bờ biển, từ tình lý cho đến thôn quê, các trường học và các thầy giáo-sư nơi nào cũng có ít nhiều, Điều đó chắc ai cũng cho là hợp thời, vì vẫn mạnh nước nhà thế nào cũng là nhờ vào hàng học thức. Ma hòng có học thức sau này là ai ? Thế là lũ đầu xanh dương bấp bêp cái học vấn của các ông giáo dày. Bốn phân các ông giáo sư bây giờ nếu thế nào ? Có phải là mồ mang tri tuệ, tên duy linh linh cho lũ trẻ không ? Có phải là tinh tinh hành tinh, xa lanh thoát xác cho bao con em không ? Có phải là dưa dường chí nèo dè lú mù mịt kia tránh khỏi chông gai không ? Có phải là bay khôn yê khôn dè lú ngay thơ kia khôn nói xài lầm không ? Ngoài trường ra, các ông giáo lai còn phải trau dồi nhau cách, hún đúc tài năng, nào là ăn mặc cùi chỉ cho chính tè, nào là giao thiệp chơi bài cho hợp lè, sao cho xứng đáng một tay mồ phạm, dè làm gương cho lũ trẻ con. Con nít trẻ người non già, học lục chua được là mẩy, lịch duyệt chưa được là bao, vì như truc dường còn non, uốn nắn nồng là tùy người uốn mà thôi. Bốn phân các ông giáo là thế, địa vị các ông giáo là thế, nếu nào cũng biết qui mến nghệ mảnh, cũng biết thương yêu dân trẻ mà làm hồn cherc trách một nhâ gò dâu trẻ, thì chẳng đáng kính trọng lắm rùi ! Thế mà không ! Trong bọn giáo sư, trừ ra một số ít làm hồn bôn phản, còn phần nhiều công việc đã không đầy đủ, tình nết cũng chẳng ra gì. Khi ở trường thi qua loa cho có mặt, khi ra ngoài thi cử chí nhõ nuang. Nào cuộc dò des, nào đám tung cắc, tràng thanh gió mát nhồn nhó với mấy á nương-tử-voi, rượu trắng, cơm đen, bê hạn cùng mấy bác công tử bột. Y phục thi đua nhau những hàng Âu hàng Mỹ, ăn uống thi lại chung những cơm tàu cơm tây. Ngồi đâu thi miệng mò « Ái-quân » « Ái-quốc » mà rứt cục lại mình không biết ai minh, còn ai được ai nữa !

Vì thế nên phần nhiều học trò và các phu huynh hay ta thán.

Từ năm 1925 đến giờ, nhà nước đặt ra kỳ thi Sơ học yếu lược, các ông giáo ngang nói được sung chire khéo vien, các ông lại nhân cơ hội ấy mà lợi dụng. Gần đến kỳ thi ông này bắt nghĩa cho học trò rằng : học tài thi phản, trả nào muôn đâu thi phải . . . ; ông kia khi gặp học trò di chối giữa đường một mình hỏi rằng : Mày có muốn đậu không ? Nếu có thi phải . . . Lại có ông khi biết tin châm ở tai nào, cho người di tuyên bố trước. Không những mấy ông giáo ở trường Kiêm-bi, trường Sơ-dâng làm bậy mà thôi, đến mấy ông giáo ở trường Áu-học (école Prépa) cũng nhân kỳ thi mà làm một nghề buôn bán để kiếm lợi. Ông thi lấy tiền trước, hể cái nào đậu thi nhét túi mà cầu nǎn hông thi hoàn lại. Các ông người ta giáo tiến cho, chẳng may con người ta lóng, mà cũng không hoàn lại được, vì đã trót tiêu rồi. Vì mấy cái tệ nái trên đó, nên riêng ở tỉnh Thanh-hóa mà kỳ thi năm 1928 ở huyện Nông Cống có một câu học sinh kiện ông

giáo Ngoc và khoản bắt được một quyền sở hữu (trong quyền này có biến tên mây cùi học sinh ký thác cho ông), kỳ thi năm 1927 ở huyện Nga-sơn, học trò kiện các khao vien không công bằng, kể đến kỳ thi năm nay (1928) ở huyện Quảng-xương, ông giáo Đạt (Tỉnh già) bị dân lăng trời. Còn những lùm lùm danh bờ ở làng Sứ Thanh-hóa, ở nhà học chau, ở công đường phủ, huyện, kiện các khao vien về lỗi không công bằng, chẳng nắm nào là không co.

Đọc đến mấy đoạn trên đó, chắc ai cũng thấy mình sẵn gác mà đồng thanh rằng : có lẽ đâu mày nhà mồ phạm lai làm như nhau thế ? Ôi ! phong hoa suy đồi, lòng người den bắc. Vẫn mạnh luong lai nước nhà như vđ dân tuổi trẻ, mà dân tuổi trai bây giờ là do ở các nhà giáo sư dào tạo. Nay các nhà mồ-phạm dàu thế, thi còn biết trông vào ai được ??

Hỏi các ông giáo ơi ? ngày ngày các ông thường giảng cho học trò về khoa luân-lý thao lâm. Nào những linh tinh như công bằng, bác ái thanh liêm v.v. nào những thói xấu như cờ bạc, rượu chè, lợ dụng v.v. các ông cũng thường châm chích mấy bọn quan lại làm nhũng một cách nghiêm khắc lắm. Thế mà nay các ông giờ thủ đoạn « ăn tiền » « dè hèn » như vậy !

Ôi ! trường học có phải là chỗ buồn, học trò có phải là hàng hóa dâu ? mà các ông xem như hàng hóa, những vật độc ác, chung quanh một bén minh, chính thân minh sẽ bị nguy hiểm, có hưởng được cái vui tình thần trong cái thiên-nhiên đó không ?

Theo tôi là lý tưởng của người ta gọi là hạnh phúc cao thượng (như những câu : « ăn không cần no, ở không cần yên chí lo học dạo mà thôi », lại như giải cơn bão nước mà cũng vui, nhà dột áo rách mà ngồi hát v.v.) giống như thuộc về tình thần, mà kỹ thực phải nhớ có vân minh vật chất mới có thể mở rộng lâu dài ra được. Bởi vậy nên nói hạnh phúc cao thượng riêng một mình ta, thì ta có thể vứt cả vân minh vật chất ra ngoài, cho là không quan hệ. Nếu ta đứng lên làm một nhà chế tạo hạnh phúc cao thượng cho cả đồng bào, mà ta rủ cả đồng bào lên ngồi chung trong một nơi gốc cây đồng dừa, bùm bao lanh bết bẽn cạnh, rắn rít qua lại dưới chân, mèn tòi chieu đất, giãi nắng giặc mưa, cứ ngồi yên mà ôm cái tình thần cao thượng, thế thi có cho là tòn cherc không ?

Hay là ta phải kiêm cách mà ngán ngửa thù dữ, trừ khử độc trùng, che nắng dày mưa, dặng cho đồng bào ngồi yên mà hưởng cái vui thi . . . thi mới cho là tòn cherc ? Ấy hê lê đó, chắc ta phải làm theo câu nói sau mới cho là tòn cherc. Thế thi vật chất vân minh, với hạnh phúc cao thượng của loài người, không những là có quan hệ mà không lia ra được, mà lại có một cái mối liên lạc nhau mà cùng tồn tại. Vật chất vân minh có tồn tại một phần, thì hạnh phúc cao thượng của loài người, cũng nhân đó mà tồn tại một phần, trong hạnh phúc loài người, thì vật chất vân minh chiếm một p àn rất lớn.

(Còn nữa)

Tha-sơn-thach luyet dich

CÁO-BẠCH

HỘI « NAM-HƯNG-TU-NGHIỆP HỘI-XA »

Xin thưa rằng các ngài cùi đồng và bạn hàng rằng : ta may vđ với Qui ngay có gửi thư ta hoặc mandat hay callis hàng vđ cho bao bát thi xin để :

Monsieur le Directeur

NAM-HƯNG-TU-NGHIỆP HỘI-XA

77-79 Rue des Cantonais

(Hội này đặt ra huân hàn hung, tựa, ta, than - Hội vđ tại FAIFOO)

Le Directeur

NAM-HƯNG-TU-NGHIỆP HỘI-XA - UNG-HA

VIỆC THÈ GIỚI

A-DÔNG

TÂU

Tin báo TÂU

Việc Trung-Nhật xung đột

Uông linh Vệ đối với thời cục

Trung-hoa. — Uông linh Vệ có diện và

Chính phủ Nam-kinh nói rằng : Sự tâ

nhuân lâm này còn tệ hại hơn hai muôn lần g

tiền kiện, nhìn dì không được, phải tố

cáo với các nước; nhưng chí có thể

kiêu cho người ta biết đây là ngày

lai càng kích liệt thêm. — Báo « Địa

phương Quảng cáo » ở nước Đức có nói

lặng : « Quốc-Nhật chiến sự Tâ nam, cu

chiếu theo công pháp Quốc-đế là y

đạo, mong rằng thế giới chờ nèo ngài

trong người Nhật nhân thời cục Trung

hoa không yên nay có xâm chiếm mà

cùi xay tay không lối chí vậy. »

Có mấy tờ báo ở nước Anh nhân cài

viet Tâ nam mà nghĩ đến cái phong

quân Nhật chiếm Tâ nam. — Báo

giới nước Mỹ đối với việc quân Nhật

chiếm lấy thành Tâ nam, đều ra giọng

công kích. Từ Tâ báo ở Hoa-thịnh-don

có bài xâ luân đại ý nói rằng : « Nước

Nhật định bình dân Sơn-dông, thời trái

hỗn với cái tên thần Hồi-ghị Hoa-thịnh-

don năm trước. Nếu nước Nhật lại

cường chiếm đường sắt Sơn-dông, và

cùi bê Thành-dô, thi là cùi thâm ý

ở trong ấy. Vì nước Nhật làm việc ấy,

ta đe phong đèn kêu là cuộc Nhật

My đại chiến sau này, Nhật sẽ cung

đụng với các nguyên liệu

khác của Trung-hoa mà chỉ tao súng

đạn, không thi Nhật lết thua. Xem đó

thi biết bảo ấy cho cái việc Nhật-bản

đem quân đến Sơn-dông này không phải

chỉ là việc giao thiệp riêng của Nhật-bản với Trung-hoa mà thôi, nhưng chính là

cùi của hưng suy của Liệt-cường & Việt

Dòng sau này vây.

Hay thay ! sự canh tranh trong thương

cuộc, rât ích lợi cho thế gian ngày nay

phong ván những nhà Bảo-Hiểm-khac,

nho biết vđ sau gấp đai tết, thường

bởi thế nào) cũng cùi cho gán theo

giá 2\$00 và 1\$80, thi lại nghe ông Pham-

Điem mổ hiếu Bảo-Hiểm & Quinhon thấy

ngày một sự tinh lợi đánh ránh. Trước

giá phái 7\$50 hay là 5\$00 một người hành

khách mà thôi,

Như vậy, chù có xe cùi chí phái di dâu,

tiệm ai cho làm lót, đén hàng ông Điem,

thi không có chí lực lai lện,

điều lè rõ, làm mèn tòi chieu đất,

gây tòi chieu đất, thi không khôi khien

cho nước My sinh lòng ngô vực dầu. »

Hảo của đảng Chính phủ Đức thi nói rằng : « Nhật-bản đối với Thành-dô và Tâ nam, đã có cái kế hoạch dự định từ lâu, lần này xuất binh lúc là bước thứ nhất thực hành cái kế hoạch ấy chưa bù đã chịu bù tay ngài nhin. Nhưng nay cứ để cho người Nhật-bản muôn làm gì thi làm, thi cái chính sách của Liet-cường

đối với Trung-hoa lát se sinh ra một cái

vết rát lớn, mà cái thế lực của Nhật-

bản có thể áp đảo được Liet-cường. Nói tóm lại, lần này hơ quân đội Trung-Nhật

nhà khai xâm chiếm và xâm chiếm mà

cùi xay tay không lối chí vậy. »

Có mấy tờ báo ở nước Anh nhân cài

viet Tâ nam mà nghĩ đến cái phong

quân Nhật chiếm Tâ nam. — Báo

giới nước Mỹ đối với việc quân Nhật

chiếm lấy thành Tâ nam, đều ra giọng

công kích. Từ Tâ báo ở Hoa-thịnh-don

có bài xâ luân đại ý nói rằng : « Nước

Nhật định bình dân Sơn-dông, thời trái

hỗn với cái tên thần Hồi-ghị Hoa-thịnh-

don năm trước. Nếu nước Nhật lại

cường chiếm đường sắt Sơn-dông, và

cùi bê Thành-dô, thi là cùi thâm ý

ở trong ấy. Vì nước Nhật làm việc ấy,

ta đe phong đèn kêu là cuộc Nhật

My đại chiến sau này,

